

Souhrnná teritoriální informace:

Indie

Zastupitelský úřad 16. 5. 2022 4:31

Indie (oficiální název "Indická republika") je federativní parlamentární republikou s pluralitním systémem politických stran a nezávislou justicí. Indická republika byla vyhlášena v roce 1947 a její ústava ji definuje jako „suverénní, socialistickou, sekulární, demokratickou“ republiku, kterou v současnosti tvoří 28 svazových států a 8 svazových teritorií. Vládní stranou je od roku 2015 Indická lidová strana (BJP), v jejímž čele stojí současný premiér Indie, Naréndra Módí.

Zahraněční politika Indie je založena na snaze dlouhodobě udržovat mír a stabilitu v asijském regionu a ve světě, a vytvářet příznivé podmínky a prostředí pro vlastní hospodářský rozvoj. Indie se proto snaží prohlubovat spolupráci a partnerství s většinou zemí v asijském regionu, a také s hlavními světovými mocnostmi, zejména USA, EU, Čínou a Ruskem. Indie se intenzivněji orientuje na region Tichomoří (tzv. Indo-Pacific), rozvíjí spolupráci se zeměmi regionálních uskupení SAARC a ASEAN. Indie rovněž prohlubuje svoji spolupráci se zeměmi Perského zálivu, Blízkého východu a Afriky.

Indická ekonomika v roce 2021 zažila po recesi z roku 2020 silný hospodářský růst přes 9 % HDP. V roce 2022 se očekává další silný růst ve výši kolem 7 - 8 % HDP. Problémem je rostoucí inflace (v dubnu překročila 7 %) a nezaměstnanost, narušené dodavatelské řetězce a vysoké ceny energií a komodit na světových trzích. Po rekordním rozpočtovém deficitu ve výši 9,2 % HDP z roku 2020 bude hospodaření vlády i v dalších letech v červených číslech, deficit se však postupně snižuje (v roce 2022 by se měl držet kolem 6 % HDP). Ačkoliv má indická ekonomika, která v roce 2021 poprvé dosáhla nominální HDP ve výši 3 bilionů USD, řadu předpokladů pro dynamický růst, je zatížena četnými strukturálními problémy, které si nese z minulosti. Indická vláda navíc musí čelit současným globálním hospodářským výzvám, aby udržela hospodářský růst. Vláda premiéra Módího se prezentuje jako proreformní - ukazuje snahu o celkovou modernizaci, liberalizaci a privatizaci národního hospodářství a příliv zahraničních investic. Indii se dlouhodobě díky konzervativní fiskální politice dařilo udržovat poměrně nízký státní dluh. To se však s prorůstovými rozpočty a stimulačními balíčky v letech pandemie změnilo, a dluh by dle některých údajů mohl během krátké doby ze současných přibližně 60 % HDP narůst až na 90 % HDP.

Indie patří k významným obchodním partnerům ČR v Asii se značným růstovým potenciálem. Česko-indická hospodářská spolupráce má dlouholetou tradici a její kořeny sahají k československé pomoci při industrializaci země v minulém století. Obchodní obrat se v posledních cca 5 letech pohyboval kolem 30 - 35 mld. CZK s tendencí klesajícího českého exportu a rostoucího indického importu do

Základní údaje	
Hlavní město	Dillí
Počet obyvatel	1,41 mld.
Jazyk	hindština, angličtina
Náboženství	hinduismus (80,5 %), islám (13,4 %), křesťanství (2,3 %), ostatní
Státní zřízení	federativní parlamentní republika
Hlava státu	Rám Náth Kóvind
Hlava vlády	Naréndra Módí
Název měny	indická rupie (INR)
Cestování	
Časový posun	+ 4,5 hod. (+ 3,5 hod. v létě)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Mgr. Roman Masařík, CDA a.i.
Ekonomický úsek	Mgr. Jakub Jaroš
Konzulární úsek	Mgr. Nicole Machová
CzechTrade	Ing. Ivan Kameník, Ing. Luboš Ulč
Czechinvest	ne
Ekonomika	2021
Nominální HDP (mld. USD)	3 122
Hospodářský růst (%)	9,2
Inflace (%)	5,1
Nezaměstnanost (%)	9,1

ČR. V roce 2021 však obrat dosáhl historicky nejvyšší hodnoty 45 mld. Kč, z čehož činil český export do Indie 19,4 mld. Kč, indický import do ČR 26,4 mld. Kč. Tahouny českého exportu jsou stroje, telekomunikace, chemikálie či české sklo a křišťál. Importu dominuje textil, farmaceutické produkty, elektronika, metalurgie, chemikálie, plasty, strojírenství, káva, čaj, koření a tabák. Exportní příležitosti jsou v oborech jako je zdravotnický a farmaceutický průmysl, automobilový průmysl, civilní letectví a obranný průmysl, energetika, důlní a těžební průmysl, ICT, zemědělské a potravinářské technologie či železniční doprava. České zboží a služby na náročném indickém trhu dokážou uspět, musí však být cenově konkurenceschopné, originální a inovativní, musí se jednat o vyspělé technologie a systémy. Jejich prodej musí být navíc doprovázen špičkovou reklamní a marketingovou kampaní.

Ačkoliv si Indie v roce 2020 v hodnocení Světové banky "Ease of Doing Business" polepšila ("poskočila" ze 77. na 63. místo), zůstává vstup a úspěšné působení na indickém trhu pro zahraniční exportéry nadále výzvou. Podle Světové banky mezi nejslabší místa patří nízká úroveň vymahatelnosti smluv, byrokracie při založení podniku, výběr daní a registrace nemovitostí. K hlavním prodejním kanálům patří prodej a distribuce zboží přes místního obchodního zástupce, online prodej (e-commerce), přímý prodej (direct selling) či franšízing, případně licenční dohoda. Pro korporátní přítomnost v zemi se nejčastěji využívá právní formy LLC (obdoba naší S.R.O.), LLP, kapitálového či akciového vstupu do indické společnosti, založení firemní pobočky, či vytvoření společného podniku (joint venture) s indickým obchodním partnerem. Výzvou nejen pro české exportéry v Indii je i celkově pomalejší tempo obchodu, odlišná kultura a mentalita, která má vliv na vedení obchodních jednání, důraz na osobní kontakt, důležitost budování vztahu, či například časté a dlouhotrvající svátky, klimatické a hygienické podmínky v zemi, a další faktory.

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Indie (oficiální název "Indická republika") je federativní parlamentární republikou s pluralitním systémem politických stran a nezávislou justicí. Indická ústava ji definuje jako „suverénní, socialistickou, sekulární, demokratickou“ republiku. Hlavou státu je prezident Rám Náth Kóvind, který byl zvolen na pětileté období v roce 2017. Jeho zástupcem je viceprezident a předseda horní komory parlamentu Venkaiah Naidu. V čele vlády stojí premiér Naréndra Módí, který předsedá radě ministrů vybraných z řad členů parlamentu. Indie má 28 svazových států a 8 svazových teritorií. Indické svazové státy jsou: Ándhrapradéš, Arunáčalpradéš, Ásám, Bihár, Čhattísgarh, Džhárkhand, Goa, Gudžaráť, Harijána, Himáčalpradéš, Karnátaka, Kérala, Madhjadpradéš, Maharáštra, Manípur, Méghálaj, Mizóram, Nágáland, Paňdžáb, Rádžasthán, Sikkim, Tamilnádu, Telangána, Tripura, Urísa, Uttarákhand, Uttarpradéš a Západní Bengálsko. Svazové státy mají významné kompetence dané ústavou. Indická svazová teritoria jsou: Andamany a Nikobary, Čandígarh, Dádra a Nagar Havéli a Daman a Díu, Džammú a Kašmír, Ladak, Lakadivy, Puduččéri a Teritorium hlavního města Dillí. Hlavou každého svazového státu je guvernér jmenovaný indickým prezidentem, a v čele vlády všech svazových států a některých svazových teritorií stojí předseda, tzv. Chief Minister. Každý svazový stát má svůj zákonodárný sbor (Legislative Assembly). Vládní stranou je od roku 2015 Indická lidová strana (Bhártíj džánata pártí, BJP – bí-džej-pí), která je dominantní silou vládní koalice s názvem národní demokratická aliance (National Democratic Alliance). BJP svoji pozici naposledy obhájila ve volbách do dolní komory indického parlamentu v roce 2019 ziskem 287 křesel. Parlament Indické republiky (Bhártíj Sansad) má horní komoru Rádžj Sabha (Rada států) a dolní komoru Lók sabha (Rada lidu). Horní komora má 245 členů, z nich 233 volí zákonodárné sbory jednotlivých svazových států a teritorií (poměrný systém s převáděním hlasů na mandáty), a zbylých 12 členů jmenuje prezident republiky z řad významných indických osobností. Dolní komora má 545 členů, z nichž 543 volí přímo indická veřejnost v 543 volebních obvodech, a 2 členy z řad anglo-indické komunity jmenuje prezident. Největší indickou politickou stranou je vládní BJP, která je konzervativní stranou pravého středu. Její politický program je založen na nacionalismu a obraně tradičních hinduistických hodnot. BJP má ve svém programu politiku liberalizace ekonomiky, privatizace a podpory zahraničních investic.

1.2 Zahraniční politika země

Hlavním cílem zahraniční politiky Indie je dlouhodobé udržení míru a stability v asijském regionu a ve světě, a vytváření příznivých podmínek a prostředí pro ekonomický růst a rozvoj. Odpovědnost za indickou zahraniční politiku nese Ministerstvo zahraničních věcí (Ministry of External Affairs - MEA) v čele s ministrem S. Jaishankarem. Mezi zahraničně-politické priority patří posilování postavení, vliv a image Indie ve světě, zajištění indické územní celistvosti a podporovat ekonomickou transformaci. K hlavním nástrojům pro uskutečnění těchto cílů patří posilování dvoustranných, regionálních a mnohostranných partnerství a snaha o získání vlivu na klíčových globálních fórech. Mezi největší ambice Indie patří reforma Rady bezpečnosti OSN a získání stálého křesla v této významné instituci. V posledních letech došlo ke prohloubení vztahů Indie s USA, Francií, Japonskem, Austrálií, Čínou, Ruskem, UAE, Saúdskou Arábií, zeměmi Střední Asie, ale také s EU. Indie se také intenzivněji orientuje na region Tichomoří (tzv. Indo-Pacific"), s cílem posílit bezpečnost a ekonomický růst v regionu. Indie je velmi aktivní v oblasti mezinárodní klimatické politiky a boji proti globálnímu oteplování. Je jedním ze zakladatelů Mezinárodní solární aliance (ISA) a Koalice pro infrastrukturu odolnou proti katastrofám (CDRI).

Mezi hlavní priority indické zahraniční politiky nadále patří politika sousedství na prvním místě (Neighbourhood First Policy), zaměřená na zlepšení infrastruktury a hospodářské úrovně sousedních zemí. Indie se sousedy realizuje společné projekty v železniční, silniční, přístavní, vnitrozemské vodní dopravě, lodní dopravě a energetice. Jedná se o projekty s Aghánistánem, Bangladéšem, Maledivami, Mauriciem, Myanmarem, Nepálem, Seychely a Srí Lankou. Snahou Indie je posílit regionální infrastrukturní propojenost a podpořit spolupráci - včetně obchodní a hospodářské - mezi Indií a jejími bezprostředními sousedy. Indie obnovila spolupráci se zeměmi Jihoasijského sdružení pro regionální spolupráci (South Asian Association for Regional Cooperation - SAARC), a v březnu 2020 iniciovala založení Nouzového fondu pro boj s Covid-19, do kterého přispěla 10 mil. USD. Realizovala dále dodávky zdravotnického materiálu, vybavení a humanitární pomoci pro země SAARC.

Indie pokračuje ve svém proaktivním přístupu a angažmá vůči všem hlavním světovým mocnostem, s cílem zachovat si strategickou autonomii a nezávislost rozhodování. V tomto kontextu je zapotřebí vnímat iniciativy jako byl neformální indo-čínský summit v roce 2016 v indickém Chennai a trojstranný rusko-indicko-čínský summit v Moskvě. Vztahy s Čínou se však významně ochladily po opakovaných vojenských incidentech na čínsko-indické hranici v Ladaku v posledních letech. Indie a USA pokračovaly v upevňování komplexního globálního strategického partnerství prostřednictvím setkání svých lídrů v USA v září 2019 a v Indii v únoru 2020. Jednání na nejvyšší úrovni pokračovala i v roce 2022, kdy se v dubnu uskutečnilo virtuální jednání mezi premiérem Módím a prezidentem Bidenem. Partnerství bylo stvrzeno i přes neshody v otázce ruské agrese vůči Ukrajině, kde se Indie snaží zachovat neutrální postoj a svůj vztah s Ruskem, navzdory sílícímu tlaku ze strany jeho západních partnerů. Indie znovu potvrdila svůj závazek vůči uskupení Quad (čtyřstranné partnerství Indie, USA, Japonska a Austrálie) a JAI (Japonsko, Amerika, Indie). V roce 2020 se poprvé konalo třístranné jednání Indie, Francie a Austrálie zaměřené na posílení spolupráce v regionu Indo-Pacifiku. Indie dlouhodobě spolupracuje se zeměmi indickotichomořského regionu - jednou z hlavních oblastí spolupráce je např. obrana a bezpečnost, včetně boje proti terorismu a jiné přeshraniční trestné činnosti. Intenzivní spolupráce probíhá mezi Indií a sdružením zemí jihoasijského regionu ASEAN. Důležitým pilířem indické zahraniční politiky se staly rovněž země Perského zálivu a Blízkého Východu a také kontakt s Afrikou, a to jak z politického, tak z ekonomického hlediska.

1.3 Obyvatelstvo

Podle posledních publikovaných údajů z roku 2022 je počet obyvatel Indie odhadován na 1 407 milionů. Přestože Indie patří mezi země s velkým přírůstkem obyvatelstva, tempo růstu počtu obyvatel se plynule snižuje, a to z 1,6 % v roce 2004 na 1,2 % v roce 2014. Hustota zalidnění je 411 obyvatel na čtvereční kilometr. Nejpočetnější věkovou skupinou jsou děti a mladí lidé (0 - 29 let), do které spadá 705 mil. obyvatel, více než polovina indické populace. Indie je multietnický stát, kterému dominuje indoárijská skupina (72 % Hindustánci, Bengálci, Gudžaráthové, Paňdžábcí, Uríjci, Maráthové). Další početnou skupinou je drávidská skupina (25 % Tamilové, Telugové, Kannadové, Malajámci aj.), etnická skupina Mundú a horské skupiny v Himálajích. V Indii převažuje hinduistické náboženství (80,5 %), následované islámem (13,4 %), křesťanstvím (2,3 %) a ostatními náboženstvími, jejichž procentuální zastoupení je nižší než 2 %.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Indická ekonomika je 5. největší ekonomikou na světě a má řadu předpokladů pro další postup na příčkách žebříčku největších světových ekonomik. Indický nominální HDP v roce 2021 poprvé překročil hranici 3 bilionů USD - v přepočtu na 1 obyvatele činí přibližně 7,5 tis. USD. V roce 2020 zažila indická ekonomika svůj největší propad v dějinách o závratných 7 % HDP. Za propadem HDP stála přísná restriktivní vládní opatření v boji proti první vlně pandemie Covid-19, zejména drastický celostátní lockdown, a celkový šok globální ekonomiky z pandemie. V roce 2021 přišel silný růst HDP oživé ekonomiky ve výši přes 9 %. I přes mimořádná prorůstová vládní opatření v letech pandemie zůstává státní dluh Indie relativně nízký, na úrovni kolem 60 % HDP.

Od indické ekonomiky se v období po odeznění pandemie očekává silný comeback, včetně solidního ročního růst HDP kolem 7 % v roce 2022. Výzvu pro indický silný hospodářský růst však představují turbulence globálních trhů - narušené globální dodavatelské řetězce a přeprava, volatilní energetické a komoditní trhy, obchodní bariéry a vysoká míra geopolitického napětí. Inflační tlaky (v dubnu inflace překročila hranici 7 %) se již začínají přelévat do reálné ekonomiky a na indické spotřebitele. V tomto kontextu indická centrální banka po několikaletém období expanzivní monetární politiky začíná zvyšovat úvěrovou sazbu a utahovat monetární politiku země. Před indickou vládou stojí nelehký úkol - musí účinně bojovat proti rostoucí inflaci a zároveň nezadusit nastartovaný hospodářský růst, udržet spotřebitelské ceny na únosné úrovni, ceny komodit a energií přijatelné pro indický průmysl i domácnosti, a zároveň neodradit zahraniční investory. Indická ekonomika se dále nevyhne řešení řady zásadních a dlouhodobých strukturálních problémů, které si vyžadují reformy bankovního, zemědělského a pracovního trhu. Strukturální nedostatky a slabiny vykazuje i řada dalších sektorů, např. zkosnatělý a přebyrokratizovaný státní sektor, který zahrnuje např. většinu velkých bank a pojišťoven, ale i podniků těžkého průmyslu, energetického průmyslu či obranného průmyslu. Vláda Náréndry Módího zahájila četné reformy s cílem liberalizaci a privatizaci řady sektorů národního hospodářství.

V regionálním srovnání jižní Asie je Indie největší ekonomikou, se čtvrtým nejvyšším HDP/per capita (po Maledivách, Srí Lance a Bhútánu). V indické ekonomice má stále silné postavení zemědělský sektor, který zaměstnává bezmála polovinu práceschopného obyvatelstva, vytváří však pouhých 14 % HDP. Průmysl se na HDP podílí přibližně 17-18 % s tím, že vláda tento podíl chce do roku 2025 navýšit na 25 %. Vzhledem k rozšířenému image Indie jakožto ICT velmoci nepřekvapí, že podíl služeb na HDP se trvale zvyšuje a představuje přes 60 % HDP země. Sektor zaměstnává přibližně třetinu práceschopného obyvatelstva země.

Ukazatel	2019	2020	2021	2022	2023
Růst HDP (%)	4,2	-7	9,2	7	5,2
HDP/obyv. (USD/PPP)	6 996,50	6 503,60	7 260,00	8 020,00	8 570,0
Inflace (%)	3,7	6,6	5,1	4,6	4,7
Nezaměstnanost (%)	7,4	10,4	9,1	8,3	8,2
Export zboží (mld. USD)	330,5	282,8	390,8	444,6	489,6
Import zboží (mld. USD)	503,4	387,2	575	666,6	741
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-157,7	-95,5	-179,9	-195,7	-205,8
Průmyslová produkce (% změna)	0,7	-11,1	12,7	6,5	6,2
Populace (mil.)	1 366,4	1 380,0	1 393,0	1 407,0	1 420,0
Konkurenceschopnost	43/63	43/63	43/64	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	03.VII	03.VII	03.VII	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Indické veřejné finance jsou poměrně stabilní a celková zadluženost země je stále relativně nízká. Vláda dlouhé roky uplatňovala konzervativní fiskální politiku a snažila se rozpočtový deficit udržet ve výši kolem 3 % HDP. Prorůstové podpůrné vládní balíčky a kapitálové investice do ekonomiky a veřejné infrastruktury v reakci na pandemii Covid-19 však znamenaly odklon od dlouholetého trendu fiskálního konzervatismu. Indický rozpočtový deficit ve fiskálním roce 2021/2022 (v Indii fiskální rok začíná 1. dubna a končí 31. března roku následujícího) dosáhl 6,9 % HDP. Ve fiskálním roce 2022/2023 se očekává schodek ve výši 6,4 %. Pro roky 2022 - 2025 EIU očekává pokles rozpočtového deficitu na úroveň 4,5 - 5,5 % HDP.

I přes vyšší deficity v době boje proti koronavirovému viru celkový indický státní dluh zůstává na přijatelné úrovni pod 60 % HDP (cca 1800 mld. USD). Aktuální deficitní hospodaření vlády by však podle některých expertů mohlo dluh během několika málo let katapultovat až na 90 % HDP. Z 1800 mld. USD současného indického dluhu představoval zahraniční dluh země v roce 2020 zhruba 570 mld. USD a dluhová služba 61 mld. USD. Devizové rezervy země činily v roce 2020 586 mld. USD. V roce 2021 činil indický dovoz 579 mld. USD a vývoz 402 mld. USD, záporná obchodní bilance tak činila -177 mld. USD. Zápornou obchodní bilanci však poněkud vyvažuje příliv dividend, remitencí a dalších finančních transferů ze zahraničí, které ve výsledku zajišťují stabilní růst devizových rezerv. Běžný účet platební bilance činil v roce 2021 - 34 mld. USD a v červených číslech se má držet i do budoucna, přibližně v rozmezí - 1 až - 1,5 % HDP.

Veřejné finance	2021
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-6,9
Veřejný dluh (% HDP)	57,7
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-18,4
Daně	2022
PO	15 % - 22 % dle typu společnosti
FO	5 % - 15 % dle sazby
DPH	5 %, 12 %, 18 %, 28 % dle výrobku/sh

2.3 Bankovní systém

Od devadesátých let minulého století, kdy byl v Indii v kontextu celkové liberalizace hospodářství zahájen proces privatizace a liberalizace bankovního sektoru, se vedle velkých státních a polostátních bank na bankovním trhu začaly objevovat privátní banky, a ve větší míře zde začaly své pobočky zakládat i zahraniční banky, kterých bylo v roce 2020 v Indii 46. Komerční indické banky a příliv zahraničních bank do Indie zvýšil konkurenci na bankovním trhu, čímž dochází ke zlepšování kvality služeb a nabízených produktů. I přesto však obecně zahraniční banky dokáží většinou nabídnout vyšší kvalitu služeb a technologií (zejména mobile banking), než jejich domácí konkurenti. Zahraniční banky v Indii však v některých případech stále nemají plnohodnotné dceřiné společnosti, a jejich pobočky někdy mohou poskytovat pouze omezené spektrum bankovních služeb. Domácí indické banky mají většinou silnější vazby na státní instituce, jsou mimořádně silně ukotveny a respektovány v indické společnosti, a mají hustou síť lokálních poboček. Proto se vyplatí si udělat průzkum bankovního trhu a neopominout ani hlavní indické banky.

Hlavním regulátorem bankovního trhu v Indii je ministerstvo financí a centrální banka (Reserve Bank of India, RBI), která vykonává dohled nad bankovním trhem, utváří měnovou politiku, spravuje měnové rezervy, a je bankou centrální vlády a státních vlád. RBI rovněž stanovuje základní úvěrovou sazbu - v květnu její bankovní rada zvýšila sazbu na 4,4 %. Mezi soukromými bankami patří k největším pěti bankám podle tržní kapitalizace HDFC Bank Ltd., ICICI Bank Ltd., Kotak Mahindra Bank Ltd., Axis Bank Ltd. a Bandhan Bank Ltd. Všechny tyto banky nabízejí široké portfolio služeb v segmentu retailového a privátního bankovníctví, firemního bankovníctví, investičního bankovníctví a správy aktiv. Všechny rovněž poskytují širokou nabídku různých typů akreditivů a bankovních garancí využitelných pro účely mezinárodního obchodu. Jako zajímavou a velmi dobře hodnocenou alternativu k indickým bankám lze zmínit banku HSBC, která má přítomnost v 7 hlavních indických městech, 2,8 mil. klientů, 26 poboček a téměř 200 bankomatů. Nabízí služby v segmentech retailového a privátního bankovníctví, firemního a investičního bankovníctví a správy aktiv.

2.4 Daňový systém

Indický daňový systém zůstává navzdory snahám o zjednodušení poměrně složitý. V roce 2017 byla provedena rozsáhlá daňová reforma, která zavedla jednotnou daň ze zboží a služeb (tzv. Goods and Services Tax neboli GST) se stejnými sazbami ve všech svazových státech. Zodpovědnost za vybírání daní sdílí centrální vláda, vlády svazových států a místní orgány. Mezi nejdůležitější přímé daně z pohledu podnikání v Indii patří korporátní daň, daň z příjmu, minimální náhradní daň (MAT), vzdělávací daň a srážkové daně na dividendy, úroky a franchisingové poplatky, daň na převod nemovitostí a příspěvek na sociální zabezpečení (provident fund). Korporátní daň byla nedávno snížena na 22 %, a na společnosti, které do roku 2023 v Indii založí výrobní závod, se bude vztahovat snížená sazba ve výši 15 %. Ke korporátní dani se přidružuje vzdělávací daň (4 %) a různé další příplatky. Pro společnosti s daňovým zatížením nižším než 18,5 % navíc platí povinnost odvádět MAT, která má působit proti daňovým únikům. MAT se vyměřuje v rozsahu 19 - 21 %.

GST, která byla zavedena 1. července 2017, nahradila některé nepřímé daně (včetně DPH, CST a daně ze služeb) a odstranila rozdíly v sazbách mezi jednotlivými státy. GST je podle druhu zboží/služby vyměřována ve čtyřech sazbách - 5 %, 12 %, 18 % a 28 %, s tím, že některé zboží je od GST zcela osvobozeno (např. mléko, chléb, vejčička, jogurt, obiloviny, noviny, papírové ubrousky, sůl, tradiční třtinový cukr). Sazbou 5 % jsou zatíženy základní potraviny, např. cukr, čaj, káva, kuchyňský olej, koření, uhlí, hnojiva, či základní léky. Sazbou 12% je zatížena základní elektronika (vč. mobilních telefonů) a zpracované jídlo. Sazbě 18% podléhá kosmetika, mýdlo, těstoviny, zmrzlina, minerální vody, kožené zboží, přístroje, náramkové hodinky, prací prášky, nábytek, baterie, kapitálové zboží, průmyslové polotovary. Nejvyšší sazbě ve výši 28% podléhají automobily, motocykly vyšší třídy, cement, cigarety, či sycené nápoje.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

EU je po Číně a USA 3. největším obchodním partnerem Indie. V roce 2021 obchodní výměna činila necelých 90 mld. EUR. EU je 2. největším exportním trhem pro indické zboží a služby po USA a import z EU do Indie představoval kolem desetiny všech dovozů. Z pohledu EU je Indie 10. největším obchodním partnerem. Z členských zemí EU patří k největším obchodním partnerům Indie Německo, Belgie, Velká Británie, Nizozemí, Francie a Itálie. Mezi nejvýznamnější položky vývozu z EU do Indie patří stroje, dopravní zařízení a chemikálie, v opačném gardu pak textil a oblečení, chemikálie, stroje a dopravní zařízení.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z EU (mil. EUR)	37 048,70	40 064,50	38 178,30	32 153,80	41 847,50
Import do EU (mil. EUR)	36 007,40	37 967,80	39 585,80	32 989,50	46 172,10
Saldo s EU (mil. EUR)	-1 041,4	-2 096,7	1 407,4	835,6	4 324,6

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Indie patří k významným obchodním partnerům ČR v Asii se značným růstovým potenciálem. Česko-indické vztahy v oblasti hospodářské spolupráce mají dlouhou tradici a odvíjejí se od československé pomoci při industrializaci země. Obchodní obrat se v posledních letech pohyboval kolem 30 mld. CZK, s tím, že se snižoval podíl českého vývozu do Indie, a navyšoval se podíl indických dovozů do ČR. Pandemie Covid-19 tento trend dále umocnila. Tahouny českého exportu jsou stroje, telekomunikace, chemikálie, či sklo. Importu dominuje textil, farmaceutické produkty, elektronika, metalurgie, chemikálie, plasty, strojírenství, káva, čaj, koření a tabák. V roce 2021 dosáhla obchodní výměna rekordního obrátu ve výši téměř 46 mld. CZK.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z ČR (mld. CZK)	18,6	15,4	14,9	12,9	19,4
Import do ČR (mld. CZK)	15,5	18,7	21,1	22,9	26,4
Saldo s ČR (mld. CZK)	-3	3,4	6,2	10	7

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Mezi největší obchodní partnery mimo EU patří USA, Čína, země Perského zálivu (SAE, Saudská Arábie, Irák), Austrálie, Kanada a země ASEAN. Největším indickým exportním trhem jsou USA s téměř 100 mld. USD, druhým největším pak SAE (36 mld. USD) a třetím Čína (25 mld. USD). K hlavním indickým exportním artiklům patří zpracované produkty petrochemického průmyslu, nerostné suroviny a materiály jako je železná ruda, drahokamy, zlato, hliník, ocel, perly, zemědělské produkty (pšenice, cukr, káva, čaj, tabák, koření), textilie, elektronika, produkty organické a anorganické chemie, plasty, apod. Mezi hlavní exportéry do Indie patří Čína (120 mld. USD), SAE (58 mld. USD) a USA (55 mld. USD). K dominantním položkám indického dovozu patří zejména ropa, jejíž spotřebu Indie z 85 % kryje dovozem. Hodnota ročního dovozu ropy se v posledních letech pohybuje v rozmezí cca 80 - 120 mld. USD, podle její ceny. Dovozy ropy je realizován zejména ze zemí Perského zálivu (Irák, Saudská Arábie, Kuvajt SAE, celkem cca 60 % importu), Afriky (13 %) a Jižní Ameriky (12 %). 4. největším dovozcem jsou pak USA. Mezi hlavní dovozní položky se dále řadí ropné deriváty, uhlí (termální i koksově), zlato, drahokamy, chemikálie, elektronika a komponenty, stroje a zařízení.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export ze zemí mimo EU (mil. EUR)	216 592,7	236 052,5	237 479,7	202 454,5	290 322,1
Import do zemí mimo EU (mil. EUR)	346 318,7	399 404,4	372 894,8	282 432,5	442 571,0
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-129 726,0	-163 351,9	-135 415,1	-79 978,0	-152 248,9

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Pravidla pro přímé zahraniční investice (PZI) v Indii v posledních dvou dekáдах prošly zásadní liberalizací, která odstranila většinu předchozích omezení, nadále však zůstávají četná omezení pro investory z Pákistánu a některých dalších zemí v sousedství Indie. Přímý zahraniční investor, který není z těchto teritorií, může využít tzv. „automatic route“, kdy mohou být PZI realizovány v zásadě bez omezení a bez nutnosti získat povolení indické centrální banky (RBI) a indické vlády. Tato možnost se vztahuje na naprostou většinu hospodářských sektorů. Ve většině z nich Indie umožňuje až 100 % zahraniční vlastnictví. Druhou možností, která se vztahuje na některé hospodářské sektory, je tzv. „government route“, někdy rovněž nazývaná „approval route“. Ta od zahraničního investora vyžaduje, aby nejprve pro svůj investiční záměr získal povolení RBI, resp. vlády. Sektory spadající pod vládní povolení někdy rovněž neumožňují zahraničnímu investorovi získat 100 % podíl v dané společnosti. Tato pravidla se týkají např. bankovníctví (20 %), těžby nerostných surovin a minerálů, hornictví (100 %), telekomunikací (100 %), maloobchodu s potravinami (100 %), média, tisk a zpravodajství (26 % - 100 %). Podíl zahraničního kapitálu je omezen na 49 % v sektorech ropného a rafinérského průmyslu, obranného průmyslu, energetické burzy a pojišťovnictví, které spadají pod automatic route. Existují některá odvětví, do kterých je vstup zahraničním investorům zapovězen, jako je například tabákový průmysl, loterie, hazardní hry a sázky, výroba atomové energie a různé specifické formy obchodování na finančních trzích.

V roce 2021 dosáhly PZI v Indii přes 80 mld. USD. Nejvyšší příliv přímých zahraničních investic ve výši 7,12 mld. USD vykázal IT průmysl, následovaný automobilovým sektorem (4,93 mld. USD), službami (3,15 mld. USD), metalurgickým průmyslem (1,3 mld. USD) a stavebnictvím (1,22 mld. USD). Nejvyšší příliv PZI za stejné období do Indie směřovalo ze Singapuru (8 mld. USD), USA (4,63 mld. USD), Mauriciem (4,33 mld. USD), Kajmanskými ostrovy (2,15 mld. USD), Nizozemskem (2,14 mld. USD), Velkou Británií (1,15 mld. USD) a Japonskem (804 mil. USD). Nejoblíbenějšími investičními destinacemi v Indii jsou státy Karnátaka (13,95 mld. USD), Maháráštra (6,5 mld. USD), Dillí (5 mld. USD), Gudžarát (1,5 mld. USD), Tamilnádu (1,13 mld. USD) a Telangána (1,04 mld. USD). Z posledních investic lze zmínit například investici společnosti Google z ledna 2022 ve výši 1 mld. USD do indické telekomunikační společnosti Bharti Airtel, či poslední kapitálové vstupy saúdskoarabských a emirátských investorů do několika JVs s indickými společnostmi v sektoru obnovitelných zdrojů, zelené energie, ale i cementáren, v řádu miliard USD.

České společnosti nepatří k velkým přímým zahraničním investorům v Indii. Výjimkou je společnost Škoda Auto, která po otevření nového vývojového centra a továrny v Pune v roce 2019 považuje indický trh za jeden z nejperspektivnějších, což odráží míru investic v zemi. V rámci projektu „India 2.0“, do něhož společnost investovala 1 miliardu EUR, česká vlajková loď převzala strategické řízení operací koncernu na indickém trhu, což se odrazilo v novém korporátním názvu indické dcery Škoda Auto Volkswagen India Pvt Ltd. V roce 2021 pak Škodovka v Indii představila 2 nové modely určené pouze pro indický trh a v roce 2022 plánuje představit další dva. Mezi dalšími významnějšími českými investory v Indii lze zmínit společnosti Home Credit či farmaceutickou společnost Zentiva, která v roce 2020 investičně vstoupila do závodu Sanofi v Anklešváru akvizicí v hodnotě 800 mil. Kč. V Aurangabádu má kromě indického závodu Škoda Auto rovněž továrnu indická dceřiná společnost Bonatrans, která vyrábí dvojkolí, kola, nápravy, kotouče a obruče pro kolejová vozidla. Významnější investice a aktivity mají v Indii dále české společnosti Doosan Škoda Power, FANS, Zetor, Eldis, Pars Komponenty, TTC Marconi, PBS Group, a další.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Jednání o komplexní dohodě o volném obchodu (FTA) mezi EU a Indií byla zahájena v roce 2007, avšak dohodu se kvůli rozcházejícím se představám EU a Indie nepodařilo sjednat, načež byla jednání v roce 2013 pozastavena. Ambicí EU je odstranění hlavních tarifních i netarifních překážek, lepší přístup na indický trh pro evropské společnosti a investory a lepší ochrana pro evropské investice. FTA by měla dále zohledňovat sociální a environmentální cíle a principy udržitelného rozvoje. Jednání o samostatné FTA a dohodě o ochraně a podpoře investic mezi EU a Indií budou zahájena v druhé polovině 2022.

Smlouvy s ČR

Níže jsou smlouvy ekonomicko-obchodního charakteru. Sukcese do bývalých československých smluv se uskutečnila v červnu roku 2001.

- 1 Dohoda o spolupráci při mírovém využívání atomové energie (1970)
- 1 Třetí dohoda o vědeckotechnické a průmyslové spolupráci (1974)
- 1 Dohoda o zamezení dvojího zdanění (1986)
- 1 Obchodní dohoda a Protokol o likvidaci zůstatku v nekonvertibilních rupiích (1993)
- 1 Dohoda o podpoře a ochraně investic (1998)
- 1 Dohoda o letecké dopravě (2000)
- 1 Dohoda o hospodářské spolupráci mezi vládou České republiky a vládou Indické republiky (2010)
- 1 Program vědeckotechnické spolupráce mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Úřadem pro vědu a technologie Ministerstva vědy a technologie Indické republiky (2012)
- 1 Smlouva o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Indickou republikou (2014)
- 1 Správní ujednání k provádění Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Indickou republikou (2014)
- 1 Dohoda o spolupráci mezi agenturami CzechInvest a Invest India (2013)

Platnost česko-indické dohody o podpoře a ochraně investic z roku 1998 po vypovězení indickou stranou skončila dne 26. dubna 2017. Investice dosud realizované mezi oběma zeměmi jsou po skončení platnosti dohody po dobu dalších patnácti let tímto smluvním ujednáním nadále chráněny. Dohodu by měla v budoucnu nahradit sjednávaná dohoda o obchodu a investicích mezi EU a Indií.

3.4 Rozvojová spolupráce

V Indii realizuje projekty rozvojové spolupráce velmi omezený počet zemí a jejich počet se dále snižuje. Indie nepatří mezi prioritní země české rozvojové spolupráce. Při rozvoji svých aktivit v Indii však mohou české firmy využít Program B2B České rozvojové agentury. Tento program v Indii využily české firmy, které realizovaly rozvojové projekty v oblasti zpracovatelského průmyslu a zdravotnictví, zejména se zaměřením na přenos technologií v těchto sektorech. Dále mohou české firmy využít program Záruka ZRS, který realizuje Českomoravská záruční a rozvojová banka poskytováním záruk za úvěry sloužící k financování investic v rozvojových zemích. V Indii realizovaly projekty rozvojové spolupráce některé české nevládní organizací, a to především na severu země (Brontosauři v Himálajích, Surya, Blueland), soukromé charitativní instituce (Česká katolická charita, Adra ČR) a české firmy, které využívají jiných forem financování, včetně fondů EU. Zmíněné organizace se zaměřují na vzdělávání a na pomoc příjmově slabším skupinám obyvatelstva. Hlavními sektory pro uplatnění rozvojové spolupráce jsou vzdělávání, zdravotnictví a rozvoj infrastruktury.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

► Letecký průmysl

Indie je 3. největší letecký trh na světě s velkým růstovým potenciálem zejména v rámci vládních iniciativ jako je tzv. program rozvoje regionální konektivity indické vlády (UDAN), který počítá s rozvojem zejména malých letišť pro vnitrostátní a regionální dopravu s těžištěm v hůře přístupných oblastech Indie. Hlavní příležitosti pro české exportéry jsou v segmentu tzv. „malého letectví“, tedy malá, cvičná a sportovní letadla, a v doprovodných technologiích a službách, např. radary, letištní vybavení, technologie zabezpečení vzdušného prostoru (anti-dron technologie), apod. S rostoucím počtem pilotů roste i poptávka pro službách pilotního výcviku, školení leteckého personálu, leteckých simulátorech a trenažérech, apod. V neposlední řadě pozorujeme rovněž boom bezpilotních leteckých systémů (UAVs, drony).

► Obranný průmysl

Indie je druhým největším dovozcem obranných technologií na světě, avšak nová vládní politika domácí obranné výroby a podpory domácího vývozu z roku 2020 má za cíl z Indie učinit regionální výrobní a exportní hub pro obranné a bezpečnostní technologie. Podstatou programu je vládní podpora transferu zahraničních špičkových technologií a know-how do Indie. Vstup zahraničních výrobců originálních technologií na indický trh v obranném sektoru je tak již v současnosti možný téměř výhradně formou koprodukcí s místními výrobci. Perspektivními sektory jsou např. vývoj a výroba radarových systémů, proudových a vrtulových leteckých motorů, modernizace vojenské techniky a vybavení, vývoj a výroba vojenských nákladních a terénních vozidel, střelných zbraní a munice, a různých aplikací pokročilých elektronických systémů kybernetického boje.

► Železniční a kolejová doprava

Indie má 4. nejrozsáhlejší železniční síť na světě, denně přepraví 23 mil. pasažérů. Indie rovněž disponuje rozsáhlou sítí metra a městských kolejových dopravních systémů. Indická vláda chce do roku 2025 investovat 150 mld. USD do modernizace a rozšíření železniční infrastruktury. Plánuje se částečná privatizace a otevření některých tras pro soukromé provozovatele a elektrifikace tratí. V přípravě je i výstavba dedikovaného koridoru pro železniční nákladní dopravu v západových směrech, který má propojit hlavní výrobní a spotřební střediska, a výstavba nových moderních nádraží a terminálů. Příležitosti pro české exportéry jsou např. v segmentu brzdových systémů, kol a soukolí, sedaček, inteligentních dopravních systémů (dopravní telematika), apod.

► Energetický průmysl

Indie na COP26 oznámila své plány zvýšit do roku 2030 kapacitu výroby energie z OZE na 500 GW, pokrývat 50 % energetického mixu z OZE a snížit emise skleníkových plynů o miliardu tun. Indie zároveň iniciovala organizace jako je Mezinárodní solární aliance a připravuje implementaci národního programu rozvoje vodíkové ekonomiky. Pro české exportéry je v Indii potenciál se uplatnit v segmentech solární a fotovoltaické technologie (např. výroba článků a panelů, elektroniky/čidel/senzorů, rozvodných sítí, kabeláže, apod.), vodíkové technologie (výroba, uskladnění, rozvod/přenos, aplikace a využití, atd.), baterie a systémy uskladnění energie a biopaliva.

► Informační a komunikační technologie

Indie jakožto ICT velmoc nabízí příležitosti pro české firmy např. v oblastech jako je e-commerce či kybernetická bezpečnost. Další perspektivní oblasti jsou řídicí infrastrukturní systémy, zejména pokud jde o leteckou či železniční dopravu, či pro koncepty tzv. „chytrých měst“, kde Indie poptává chytrá řešení. Vláda Indie vyhlásila program na jejich podporu s cílem automatizace, digitalizace a zefektivnění městských služeb a činností, včetně městské hromadné dopravy, odpadového hospodářství, parkování, energetických úspor a fungování veřejné správy při styku s občany. Příležitosti pro české firmy představuje i vývoj her a filmový průmysl. Perspektivní jsou i služby spojené se vzdáleným přístupem a datovými uložišti či datovými centry.

► Strojírenský průmysl

České strojírenství má v Indii vynikající pověst a těší se velké důvěře. Indové oceňují kvalitu a robustnost českých strojírenských zařízení, které v obtížných klimatických podmínkách snesou horší zacházení. České stroje v Indii představují zajímavou kombinaci kvality a ceny. Indický průmysl se podílí 17 % na tvorbě HDP země a vládní iniciativa Make in India má za cíl do roku 2025 podíl průmyslové produkce na HDP zvýšit na 25 %. Zahraniční dodavatelé musí být připraveni ke koprodukcí v Indii a alespoň částečnému předání technologií a know-how. Některé české firmy uplatňují model částečné výroby v Indii kombinovaný s dodávkou klíčových komponent z ČR. Výhodou je nejen levná pracovní síla a zkrácení vzdálenosti k zákazníkům, ale i možnost lokálního outsourcingu a překonávání některých celních překážek.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Následující odstavce nabízejí základní orientaci ve formálních i neformálních pravidlech a zvyklostech, které se vztahují k vedení obchodního jednání v Indii. Netřeba zdůrazňovat, že tyto normy se v mnohém odlišují od toho, na co jsme zvyklí u nás. Klíčem k úspěchu v teritoriu je nalezení schopného a důvěryhodného obchodního zástupce či partnera, který bude klíčový při překonávání mnohých komplikací daných značnou kulturní, mentální a jazykovou odlišností místního prostředí. Při jednání s místními obchodními zástupci, partnery, zadavateli projektů či klienty, a budování osobního vztahu s nimi, mohou být užitečné následující základní poučky.

4.2 Oslovení

V Indii se v obchodním styku preferuje osobní kontakt a velkou roli hrají osobní známosti a důvěra. Pro navázání prvotního obchodního kontaktu je proto ideální se do teritoria vydat osobně – např. v rámci návštěvy veletrhu, výstavy, či konference. Samozřejmě i v Indii funguje osobní doporučení či zprostředkování, např. prostřednictvím již etablovaných firem, obchodníků či prostředníků. Pomoci s navázáním prvotního kontaktu může i Zastupitelský úřad ČR v Novém Dillí, který prostřednictvím obchodně-ekonomického diplomata může předat kontakt, domluvit schůzku, atd. V Indii působí i Agentura na podporu exportu CzechTrade, která má obchodní kanceláře v Bombaji a v Bengalúru. CzechTrade poskytuje na základě konkrétních požadavků firem asistenční služby, konzultace v oblasti podnikání, založení firmy, provádí marketingový průzkum trhu, vyhledá vhodné obchodní partnery a případně dokáže ověřit jejich zájem o nabízený produkt. Pro ověření tržního potenciálu pro český výrobek či službu a nalezení zákazníků a partnerů lze využít i místních poradenských společností, obchodních komor, či oborových asociací. Alternativním kanálem pro vstup na indický trh, zejména pro menší prodejce, je pak využití online tržišť. E-commerce je v Indii mimořádně rozšířený a objem zboží prodaného online má v roce 2021 dosáhnout 70 mld. USD, zejména prostřednictvím platforem jako je Amazon, Flipkart, Snapdeal a eBay. Ačkoliv je Indie tradiční a konzervativní společností, kde je při obchodních jednáních silně preferován osobní kontakt "tváří v tvář", vynutila si pandemie koronavirové určitou flexibilitu a změnu společenských a obchodních zvyklostí. Poměrně rychle se tak rozšířilo a vžilo využívání videokonferenčních platforem a nástrojů i v obchodním styku.

4.3 Obchodní schůzka

V Indii se přikládá velký význam osobním známostem, a to především v obchodní a politické sféře. Proto je výhodné sjednat si první schůzku na doporučení nějakého prostředníka, který se s indickým obchodníkem zná. Se zprostředkováním může pomoci např. již etablovaná česká firma, Velvyslanectví ČR, či kancelář CzechTrade. Schůzky jsou nezřídka potvrzovány až těsně před vlastním jednáním, přičemž termíny a časy schůzek se mohou průběžně měnit. I přesto doporučuji dochvilnost, kterou indiští partneři od svých evropských protějšků očekávají. Úvodní jednání je většinou formálnější a může být sjednáno v ranních či odpoledních hodinách pracovního týdne. Podání pravé ruky na pozdrav je v Indii při obchodních jednáních rozšířenou praxí. Je rovněž možné se s obchodním partnerem přivítat tradičním indickým pozdravem "Namaste" - složenými dlaněmi před hrudí s prsty směřujícími nahoru, náznakem uklonění a vyslovením pozdravu "Namaste". Pozdrav Namaste je sázkou na jistotu zejména co se týče vítání se s ženami, kdy v závislosti na věku a postavení ženy není vždy jasné, zda je klasický "handshake" vhodný. Indové si velmi potrpí na hierarchii, proto je zapotřebí jako prvního pozdravit nejvýše postaveného zástupce indické společnosti.

Při každé příležitosti bude zapotřebí vyměnit si vizitky, které stačí mít v anglickém jazyce. Předávají se oběma rukama, případně pravou rukou, písmem směřujícím k osobě před vámi. Přijatým vizitkám je zapotřebí věnovat patřičnou pozornost - příliš nedbalé přijetí a okamžité založení vizitky nemusí působit dobře. Obecně se jídlo, nápoje a věci, které se předávají druhé osobě, berou vždy do pravé ruky. Levá ruka slouží v indickém pojetí k tzv. "nečistým činnostem", jako je toaleta či zouvání. Na prvním jednání se dárky neočekávají. Naopak např. na závěrečném jednání, na kterém je podepsán kontrakt, je obdarování vhodné (např. českým sklem). Na začátku jednání je většinou dán prostor pro tzv. "small talk", tedy otázkám na dosavadní znalosti Indie, cestu, rodinu, profesní a osobní zájmy, atd. Nedoporučuje se tuto fázi jednání uspěchat či zanedbat, a přejít ihned k obchodnímu jednání - pokud si nebudete jistí optimálním timingem, nechte se vést vašim indickým obchodním partnerem. Počítejte s tím, že tempo jednání a uzavírání obchodů je v Indii obecně pomalejší než na Západě. Indiští obchodníci dávají přednost osobnímu kontaktu a je pro ně mimořádně důležité dobře poznat své obchodní partnery. Dotažení obchodu do úspěšného konce tak bude zpravidla vyžadovat sérii opakovaných jednání a časté osobní návštěvy Indie. Jednání s indickými partnery je obvykle velmi srdečné, indiští obchodníci umějí obratně vést rozhovor a velmi ocení, když jejich český partner projeví zájem o jejich zemi a ukáže, že o ní také něco ví. Během jednání je nutno brát v úvahu, že ne každé kladné vyjádření indického partnera je skutečně míněno vážně, neboť není v mentalitě Indů odpovídat na něco „ne“. Odpovědi typu "možná", "uvidíme" nebo "budeme se snažit" proto často mohou indikovat, že indický protějšek není ochoten něco splnit. Přílišné emoce, temperament, rozčilení či zlostné reakce rozhodně nepatří k projevům, kterými si v Indii získáte respekt svého protějšku. Naopak je oceňován racionální a pragmatický přístup, zdvořilost a téměř nevyčerpatelná trpělivost. V Indii je naprosto klíčové, aby si partneři při jednání za všech okolností zachovali tvář - nesmí dojít k urážce, ponížení či ztrapnění.

Je pravděpodobné, že po určitém čase budou obchodní jednání doprovázet pozvání na večeři, případně na obchodní oběd. Při těchto příležitostech nebude primárním tématem obchod, ale spíše půjde o hlubší poznání obchodního partnera. Co se týče samotného stolování, mějte na paměti, že Hinduisté nesmějí jíst hovězí maso, protože kráva je v jejich náboženství považována za posvátné zvíře. Muslimská menšina v Indii přirozeně nejí vepřové maso. Striktní oddělení porcí na vegetariánské a nevegetariánské je u společného stolování v Indii naprosto přirozené a běžné. Muslimové, ale i oddaní hinduisté, se často striktně vyhýbají alkoholu, který v některých restauracích nemusí být vůbec podáván. Ostatně prodej alkoholu je v Indii významně omezen a regulován. Na druhou stranu mezi majetnými Indii je oblíbený velmi drahý alkohol (zejména whisky). Alkohol jako dar pro indického partnera tak vyžaduje, abyste jej do určité míry znali a dokázali posoudit, zda se v jeho případě jedná o dar vhodný. Indové od svých západních obchodních partnerů očekávají při jednáních formálnější úbor, tzn. u mužů oblek či alespoň sako (smart casual), a u žen business kostýmek. V tradičních odvětvích, jako je např. bankovníctví, je vyžadován oblek s kravatou. Nedoporučuje se nošení příliš krátkých sukní či výrazných dekoltů. V závislosti na sezóně či počasí, např. v horkých letních měsících, je přípustné odložení saka a vedení jednání v košili. Vzhledem k tomu, že určité segmenty indické společnosti jsou stále velmi konzervativní a hierarchicky orientované, měl by váš jednací tým být sestaven z vysoce postavených a společensky dobře situovaných zástupců české společnosti. Rozhodně by na jednání se seniorními zástupci indické společnosti neměli být vysíláni juniorní firemní reprezentanti. Ideální je, aby vedoucím jednacího týmu byl ředitel/jednatel české společnosti, nebo alespoň jeho zástupce, či vysoce postavený manažer společnosti. Tím dáte najevo důležitost jednání a respekt. Indický firemní střední management nemá kompetenci rozhodovat o uzavření důležitých obchodních transakcí - tuto pravomoc má pouze nejvýše postavený výkonný management společnosti. Snažte se proto jednat s nejvýše postaveným firemním zástupcem - poznáte jej zpravidla tak, že na jednání jako první vstoupí do dveří, zahájí jednání či sedí uprostřed jednacího stolu, a jeho kolegové mu všemožně projevují úctu.

4.4 Komunikace

Výhodou při jednání s indickými obchodními partnery je jejich povětšinou velmi dobrá znalost angličtiny a vysoká dostupnost zdrojů informací, včetně např. obchodní legislativy, v tomto jazyce. Indická angličtina však vzhledem ke specifickému akcentu Indů a mírně odlišné slovní zásobě může být občas pro našince hůře srozumitelná. Zajištění tlumočnicka na obchodní jednání není zapotřebí, pokud si v angličtině věříte a na specifický indický přízvuk jste si již zvykli. Při oslovování se doporučuje - zejména zpočátku - formální oslovení příjmením, např. Mr. Kumar, apod. Indové si v rámci místní hierarchické společnosti potrpí na své tituly, doporučujeme proto partnery oslovovat jejich funkčním titulem, např. doktor či profesor, atd. V pozdějších fázích jednání je možné, že vám bude indickým partnerem nabídnuto méně formální oslovení a větší nenucenost. I v Indii se začíná v rostoucí míře objevovat anglo-americký způsob oslovování křestním jménem, zejména u déletrvajících kontaktů či v méně formálním prostředí start-upů zaměstnávajících převážně mladší pracovníky.

Jak již bylo řečeno, Indové chtějí svého obchodního partnera poznat, a proto mu budou klást velké množství i osobních otázek na rodinu, děti, společenský status, apod. Je zapotřebí být k tomuto dotazování tolerantní a trpělivě odpovídat na všemožné dotazy, které s obchodem nemusí vůbec souviset. Zároveň je dobré projevit patřičný zájem i o osobní život indického protějšku, zapamatovat si např. jména jeho dětí, a při příštím setkání se zeptat, jak se jim daří. Indiští partneři ocení zájem a znalost indických realit ze strany západních partnerů, předchozí znalost a např. cestování po Indii tak může budování důvěry a vztahu s indickým partnerem prospět. Naopak nedoporučujeme příliš otevřené, a zejména kriticky laděné diskuze o indické politice, náboženských a etnických problémech a dalších citlivých tématech. Je dále nutné mít na paměti, že v Indii je stále do určité míry zakořeněn postkoloniální syndrom. To může vést k určité přecitlivělosti místních, kteří si mohou příliš sebevědomé či dominantní vystupování ze strany bílých, západních návštěvníků, vysvětlovat jako nadřazenost či aroganci. Doporučujeme dále nazývat indická města jejich postkoloniálními názvy (např. Bombaj je nazývána Mumbai).

Po navázání osobního kontaktu lze ke komunikaci využít všechny běžně používané formy, včetně rozšířené komunikace prostřednictvím e-mailu. Jednoznačně nejrozšířenější forma komunikace v zemi je v současnosti prostřednictvím mobilní aplikace WhatsApp, a to i v obchodním či úředním styku. S pandemií koronavirové infekce i do Indie naplno pronikla komunikace prostřednictvím různých videokonferenčních platforem, které jsou v současnosti hojně využívány pro obchodní jednání, webináře, atd.

4.5 Doporučení

Před cestou do Indie za obchodním jednáním se rozhodně vyplatí co nejpečlivější studium a rešerše tohoto exotického teritoria, místních pravidel, kultury a zvyklostí, které jsou velmi odlišné od našich norem. Je zapotřebí znát alespoň základní kulturní reálie a odlišnosti, a respektovat je - tím si získáte uznání místních. Pamatujte na mimořádně vysoký počet veřejných a státních svátků, z nichž některé mohou trvat i řadu dnů, a mohou znemožnit uskutečnění obchodních jednání v daném termínu. Velice užitečné je mít místního prostředníka či kulturního průvodce, který poradí a může nabídnout perspektivu Indů. Je zapotřebí být přizpůsobivý a flexibilní - ne vždy se budou jednání vyvíjet podle vašich představ. Pokud je to jen trochu možné, naplánujte dobu návštěvy Indie o několik dnů delší, než je nezbytně zapotřebí k vyřízení jednání. Schůzky mohou být rušeny či přesouvány, časová rezerva vám přijde vhod i pro související společenské akce (večeře, obědy, festivaly, čas na budování vztahů, atd.). Příliš krátká návštěva či zanedbání společenských akcí může u indických partnerů vzbudit dojem, že pro vás indický trh není příliš důležitý. Budujte vztahy s klíčovými osobami s rozhodovací pravomocí, ať už se jedná o vaše obchodní partnery, důležité klienty či zástupce vlády a státní správy.

4.6 Státní svátky

V Indii se slaví velké množství svátků, což je dáno mnohonárodnostním a mnohonáboženským charakterem země. Jednotný ani vyčerpávající seznam pro celou Indii neexistuje. 3 nejdůležitější celonárodní svátky jsou: Den republiky (26. 1.), Den nezávislosti (15. 8.) a Oslava narození Mahátmy Gándhího (2. 10.). Pro většinu obyvatelstva, tvořenou hinduisty, jsou hlavními svátky Diwali a Holi, jejichž datum je pohyblivé. Vyčerpávající seznam indických svátků a další informace jsou dostupné například na Wikipedii.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Jak je vidět na příkladu úspěšných českých společností v Indii, dokáže české zboží a služby na tomto náročném trhu uspět, musí však být cenově konkurenceschopné, originální a inovativní, musí se jednat o vyspělé technologie a systémy, a prodej musí být doprovázen špičkovou reklamní a marketingovou kampaní. V žebříčku Světové banky "Ease of Doing Business" se Indie v roce 2020 umístila na 63. místě z 190 hodnocených zemí, což znamená, že si oproti předchozímu roku polepšila o 14 příček. Mezi nejhůře hodnocené oblasti patří nadále nízká úroveň vymahatelnosti smluv, složitost založení podniku, výběr daní a registrace nemovitostí.

K hlavním prodejním a distribučním kanálům patří uzavření agenturní či distribuční smlouvy s indickým obchodním zástupcem, online prodej (e-commerce), přímý prodej (direct selling) či franšízing, případně licenční dohoda. Klíčovým právním předpisem týkajícím se obchodně-podnikatelské činnosti je Zákon o společnostech z roku 2013 (Companies Act), avšak obchodní legislativa je obsažena v řadě dalších předpisů. Hlavními typy inkorporovaných společností jsou společnost s ručením omezeným (Limited Liability Company, LLC) a partnerství s ručením omezením (Limited Liability Partnership, LLP). Ty mohou být 100 % vlastněné zahraniční společností (wholly-owned subsidiary) v hospodářských sektorech, ve kterých je 100% vlastnictví povoleno. Další možností je uzavření tzv. joint venture s místní indickou společností. Hlavní neinkorporované entity jsou pobočka (branch office), která může vykonávat obchodní činnost, kontaktní kancelář (liaison office), která nemůže obchodovat, a jedná se v podstatě o zastoupení zahraniční firmy za účelem průzkumu obchodních příležitostí, a projektovou kancelář (project office), která se otevírá za účelem realizace konkrétního projektu. Pro každou z těchto entit platí jiné daňové, finanční a regulatorní povinnosti, proto je při vstupu na indický trh zapotřebí realisticky zvážit potřeby a možnosti českého exportéra.

I v Indii platí stejné zásady pro úspěšný vstup na trh, jako v jiných rozvojových zemích. Velmi důležitá je správná volba spolehlivého a schopného místního obchodního zástupce, poradce či obchodního partnera. Vyplatí se investovat finanční prostředky do průzkumu trhu, a za zvážení stojí využití služeb konzultantské firmy, případně akvizice etablované místní firmy. Firmy, které nově vstupují na indický trh, mohou konzultovat své záměry s obchodně-ekonomickým úsekem Velvyslanectví ČR v Dillí a se zahraničními kanceláři agentury CzechTrade v Mumbai a v Bengaluru. Vstup na indický trh rozhodně není jednoduchý, což je dáno jeho velikostí, odlišnou podnikatelskou kulturou a mnoha dalšími faktory, včetně náročných byrokratických procedur.

Co se týče dovozních a celních podmínek, aktuální přehled celních sazeb je k dispozici na webových stránkách Indian Customs Electronic Gateway (ICEGATE), které jsou spravované celním úřadem, a jsou určeny pro obchodníky a přepravce. Jednotlivé druhy zboží a příslušné celní sazby je zde možné dohledat pomocí základního šestimístního HS kódu, který je zde označen písmeny CTH. Výsledky vyhledávání obsahují také informace o požadavcích, které musí dovážené zboží naplňovat. S dovozem je spojeno také několik dalších poplatků, jako například přírůžka na sociální zabezpečení (Social Welfare Surcharge), která činí 10 % základního cla. Zboží je při dovozu dále zatíženo nepřímou daní GST (Goods and Services Tax – obdoba naší DPH), a u zboží, na něž se GST nevztahuje, je třeba připočítat lokální daně, které jsou určovány jednotlivými svazovými státy (např. na alkoholické nápoje). K vyhledávání celních sazeb na webu ICEGATE slouží "kalkulačka pro výpočet cla" (Custom Duty Calculator) na příslušný druh zboží. Odkaz na kalkulačku je umístěn na domácí stránce ICEGATE v menu "Our Services".

Indický trh je chráněn bariérou cel a administrativních překážek, které se v rámci vládní iniciativy „Make India“ dále stupňují. Indie se snaží nahrazovat zahraniční dovoz domácí výrobou a všeobecně podporovat rozvoj vlastního průmyslu. Vládní protekcionismus má např. podobu zvyšování cel, zavádění importních kvót a licencí, či povinných auditů kvality výrobců dováženého zboží. Jako příklad lze uvést automobilový průmysl, kde v poslední době došlo ke zvýšení celních tarifů na komponenty a díly používané při místní kompletaci vozů evropských značek (bezpečnostní temperovaná skla, součásti elektrického osvětlovacího a signalizačního zařízení, díly systémů zapalování, stěračů, odmrazovačů a odmlžovačů). U těchto součástí došlo k navýšení celního tarifu z 10 % na 15 %. Dovoz zahraničních automobilů přitom podléhá 100% celnímu tarifu, a jejich prodej je zdaněn nejvyšší sazbou GST ve výši 28 %. Vyšší cla na dovoz automobilových součástí prodávají výrobu vozů evropských značek v Indii, což se promítá do vyšších cen pro zákazníky.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Většina českých exportérů využívá služeb místního agenta či distributora, bez nutnosti zakládat v Indii obchodní společnost. Tím zůstane většina administrativní zátěže na místním zástupci, který disponuje příslušným zázemím, licencemi, znalostí místního trhu, prostředím a lidí. Vzhledem k tomu, že činnost agentů/distributorů v Indii není obchodní legislativou ošetřena, je zapotřebí věnovat mimořádnou pozornost agenturní či distributorské smlouvě (přesné geografické a produktové vymezení, exkluzivní či ne-exkluzivní smlouva, výše a podmínky vyplácení odměny/provize, prodejní cíle, kontrolní mechanismy a odpovědnosti obou stran). Pečlivým právním ošetřením potenciálně sporných bodů a jednoznačnou formulací smlouvy lze předejít budoucím právním sporům s nejjistým výsledkem.

Další možností vstupu na trh je založení obchodní společnosti podle indické obchodní legislativy (Zákon o obchodních společnostech z roku 2013). Čeští exportéři s dlouhodobou přítomností na indickém trhu, a zejména ti, co v Indii mají lokalizovanou i výrobní činnost, zde zakládají společnosti typu LLC či LLP, firemní pobočky (viz kap. 5.1), případně nějaký typ joint venture (JV). Soukromé LLC musí mít 2 ředitele, z nichž minimálně jeden musí být indickým občanem. Minimální základní kapitál je u soukromých LLC 100 tis. INR, u veřejných pak 500 tis. INR. Podle hospodářského sektoru může český exportér vlastnit 100 % indické společnosti, případně společnost spoluvlastnit s indickým partnerem/y. Sektory, ve kterých indická vláda umožňuje 100% zahraniční vlastnictví společností, jsou: automobilový průmysl, vzdělávání, ecommerce, elektronika, zdravotní technologie a zařízení, těžba nerostných surovin, farmaceutický průmysl, textilní průmysl, telekomunikace a obnovitelné zdroje energie. V některých sektorech je přítom pro povolení 100% zahraničního vlastnictví vyžadován vládní souhlas, v jiných je umožněno bez schvalovací procedury (tzv. automatic route). Vzhledem ke komplexnosti legislativního prostředí doporučujeme využít profesionálních služeb některé z etablovaných místních právně-poradenských společností, například SAS Partners, E&Y, PWC či Deloitte.

5.3 Marketing a komunikace

Mezi nejrozšířenější tradiční indické marketingové nástroje patří inzerce v tisku, reklamní spoty v televizi, rozhlasová reklama, venkovní a vnitřní reklama typu billboardů a reklamních ploch různých velikostí. Jako všude na světě, stal se i v Indii zřejmě nejrozšířenějším marketingovým kanálem současnosti internet a sociální média. V roce 2020 se indický internetový trh stal druhým největším po čínském, s více než 700 mil. uživatelů. Odhaduje se, že do roku 2025 počet internetových uživatelů vzroste na 975 mil. Je přitom důležité si uvědomit, že přibližně 75 % těchto uživatelů jsou mladí lidé (15 - 34 let), kteří se k internetu připojují prostřednictvím svých chytrých telefonů. Kvalitní firemní webové stránky pomohou vybudovat reputaci a důvěryhodnost značky a produktu v Indii. Myslete na to, že v Indii je důležitější funkčnost mobilní verze webu než jeho plnohodnotná, desktopová verze. Velmi rozšířeným reklamním kanálem jsou samozřejmě i v Indii sociální média. Poměrně levné propagované příspěvky umožňují představit produkty zákazníkům a sociální média představují i vynikající platformu pro zapojení zákazníků a posílení jejich loajality. Nejrozšířenějšími sociálními médii v Indii jsou WhatsApp (320 mil. uživatelů), Facebook (300 mil. uživatelů), Hike Messenger (400 mil. uživatelů) a Twitter (20 mil. uživatelů).

Vzhledem k velikosti Indie a k propastným kulturním a jazykovým odlišnostem v jednotlivých státech nelze generalizovat, jakou marketingovou a reklamní strategii zvolit. Velká města jsou např. daleko blíže západním konzumním návykům, mají bohatou střední třídu ochotnou utrácet vysoké částky za luxusní evropské značky. Naopak obyvatelstvo venkovských oblastí a maloměst je nesrovnatelně chudší, a bude se vždy řídit především cenou daného produktu. Co se týče jazyka, všeobecně rozšířená je angličtina, takže veškeré propagační materiály musí být zpracovány v angličtině. V různých méně rozvinutých koutech země či mezi chudšími společenskými vrstvami však bude nutné marketingové materiály přeložit do hindštiny, případně jiných lokálních jazyků. Mimořádně velkou roli v indické kultuře hraje symbolismus, a jeho významy spojené s čísly a barvami. Zářivé a živé barvy jsou velmi oblíbené, a jsou proto základní součástí všech indických festivalů a oslav. Černé barvě je však lepší se vyhnout, protože označuje temnotu a zlo. Ačkoliv může být bílá barva spojována se smrtí (nosí ji tradiční vdovy), symbolizuje rovněž čistotu a pravdu. Číslo nula, jedna, dvě a tři jsou vnímána pozitivně, a setkáme se s nimi proto v mnoha hinduistických kulturních a náboženských praktikách. Reklama by neměla pobuřovat, podněcovat k nenávisti či násilí (např. mezi etniky či náboženstvími), či narušovat veřejný pořádek. Musí být v souladu s indickými normami cudnosti (nezobrazovat nahotu) a místními předpisy, a vycházet vstříc indickým a místním preferencím, vkusu a kultuře. V Indii se pořádá velké množství specializovaných veletrhů, které je možné využít k marketingu zboží/služeb a k obchodním jednáním. Pro detailnější informace o veletrzích viz kap. 5.9.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Ochrana práv duševního vlastnictví (IPR) v Indii je i přes pozvolný pokrok nadále problematická. Obecně přetrvává poměrně nízké povědomí a motivace k ochraně IPR ze strany obyvatelstva i podnikatelů. Problematické je zejména padělání léků, protiprávní šíření chráněného obsahu (zejména digitálního) a padělání světových značek elektroniky, oblečení a módních doplňků. Od vstupu do Světové obchodní organizace (WTO) v roce 1995 je Indie signatářem dohody TRIPS (Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights), a je tudíž povinna zajistit minimální požadovanou úroveň ochrany IPR. Indie je rovněž členem WIPO (World Intellectual Property Organisation) v Ženevě. Zákony vztahující se na ochranu duševního vlastnictví prošly zejména kolem přelomu tisíciletí rozsáhlou novelizací cílem přiblížit je západnímu standardu (hlavně britskému common law). Legislativa ochrany IPR se řídí zákonem o autorských právech z r. 1957 (Copyright Act), který byl komplexně novelizován v r. 1999 a plně odráží požadavky Bernské konvence. Obchodní značky jsou ošetřeny příslušným zákonem z roku 1999 (Trademarks Act). Zeměpisná označení jsou ošetřena zákonem z roku 1999 (Geographical Indications of Goods Act). Problematika zeměpisných označení je důležitým bodem vyjednávání dohody o obchodu a investicích mezi Indií a EU, jelikož i přes modernizaci příslušné legislativy zůstává registrace zeměpisných označení v Indii pro zahraniční společnosti velmi zdoluhavá a těžkopádná. Průmyslový design se řídí příslušným zákonem z roku 2000 (The Design Act), který poskytuje minimální ochranu požadovanou TRIPS. Úroveň vymahatelnost ochrany IPR prostřednictvím soudů je v Indii v praxi stále poměrně nízká, a je mimořádně zdoluhavá. Proto společností před vstupem na indický trh doporučujeme důkladný průzkum rizik v jejich oboru, případně indických obchodních partnerů. Duševní vlastnictví může být na vysoce konkurenčním trhu, jakým Indie je, hlavní konkurenční výhodou české společnosti, proto doporučujeme registraci obchodní značky, zeměpisného označení, patentů a dalších IPR společnosti před vstupem na trh. Vyplatí se investovat do zkušeného místního právníka znalého problematiky IPR a indického kontextu.

5.5 Trh veřejných zakázek

Trh veřejných zakázek je v Indii poměrně rozsáhlý. Zadavatelem mohou být vedle státních a samosprávných orgánů také početné a silné státní firmy, které dominují některým sektorům indického hospodářství, jako je například bankovníctví, těžba uhlí, ropný průmysl či obranný průmysl. Neexistuje přitom žádný ucelený předpis, který by problematiku veřejných zakázek ošetřoval. Některé obecné principy, kterými se zadávání veřejných zakázek řídí, jsou odvozeny z indické ústavy. Další obecná, avšak i specifická pravidla a regulace, obsahuje řada právních předpisů vydaných na úrovni centrální vlády, jako je např. zákon o smlouvách z roku 1872 (Contract Act), zákon o prodeji zboží z roku 1930 (Sale of Goods Act), zákon o prevenci korupce z roku 1988 (Prevention of Corruption Act), zákon o rozhodčím řízení a dohodovacím řízení z roku 1996 (Arbitration and Conciliation Act), atd. Některé indické státy, jako např. Tamilnádu, Karnátaka, Ándhrapraděš, Assam a Rádžastán, navíc přijaly vlastní legislativu, která problematiku zadávání veřejných zakázek reguluje. Detailní a specifická regulace pro zadávání veřejných zakázek je obsažena na úrovni prováděcích předpisů a směrnic, zejména v obecných finančních pravidlech (General Financial Rules), která byla původně přijata v roce 1947, a naposledy novelizována v roce 2017. Většina rezortů si navíc zpracovala vlastní manuály a pravidla pro své nákupy, např. manuál pro akvizice indického ministerstva obrany. V neposlední řadě vláda Nárendry Módího v roce 2017 vydala nařízení o veřejných zakázkách (Preference to Make in India Order), které při veřejných zakázkách upřednostňuje nákup od indických dodavatelům s cílem podpořit rozvoj výroby a služeb v Indii.

Důležitou roli při získání zakázky hraje místní konzultant, obchodní zástupce nebo partnerská firma, protože jejich přítomnost na trhu a kontakty se zadavatelem tendrů jsou předpokladem pro včasné získání informací potřebných pro přípravu fundované nabídky, která pak má větší šance na úspěch. Největší indické státní společnosti jsou podle výše obrátu a zisku dále členěny do kategorií. Nejvyšší kategorie nese název "Maharatna" a tento status získávají indické obří státní společnosti, jejichž roční obrat přesáhl tři roky po sobě 200 mld. INR. Následují nižší kategorie Navratna, Miniratna I a Miniratna II. Od roku 2016 funguje indická elektronická burza veřejných zakázek (GeM; Government e-Market Place) kontrolovaná ministerstvem obchodu a průmyslu, ministerstvem elektroniky a IT a ministerstvem financí. Primárně burza zatím zprostředkovávala nákupy pro centrální ministerstva, státní podniky a centrální orgány. Zároveň se však k iniciativě připojila většina indických svazových států. Portál nabízí nákupní nástroje, jako například elektronické aukce, reverzní elektronické aukce a agregování poptávky tak, aby usnadnil vládním uživatelům dosažení nejlepšího poměru výkon/cena. Dalším užitečným zdrojem informací o veřejných zakázkách je portál pro zadávání veřejných zakázek centrální vlády (Central Public Procurement Portal), který umožňuje všem centrálním vládním organizacím, aby zveřejnily podrobnosti o zadávacích řízeních, opravách a zadávání zakázek. Hlavním cílem tohoto portálu je poskytnout jednotný přístup k informacím o veřejných zakázkách. Čím dál tím více tendrů je vyhrazeno pouze pro indické společnosti, případně pro JVs s účastí indické společnosti. Budoucí FTA mezi EU a Indií by měla zlepšit přístup evropských společností na indický trh veřejných zakázek.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

S ohledem na velmi pomalé tempo indických soudů a obecně nízkou úroveň vymahatelnosti smluvních závazků většina právních expertů doporučuje řešit obchodní spory smírní cestou mimosoudně. Podle údajů Světové banky trvá v průměru 1 445 dnů, než firmy prostřednictvím soudního řízení vyřeší spor vedený u prvoinstančního soudu. To je téměř trojnásobná délka oproti průměru v zemích OECD. Alternativou k soudnímu řízení jsou arbitráže (vnitrostátní), které bývají zpravidla rychlejší. Rizika spojená s obchodními transakcemi lze snížit využitím vhodných platebních instrumentů (akreditivů) a zajišťovacích mechanismů. Před navázáním obchodní spolupráce je na místě si např. ověřit, zda je společnost zapsaná v obchodním rejstříku (Registrar of Companies, Ministry of Corporate Affairs). Menší firmy v rejstříku zapsané nejsou, nicméně mohou mít členství v profesních asociacích. Riziko platební neschopnosti existuje i při obchodování se státními společnostmi. Zdlouhavé řešení např. defektů v realizaci veřejných zakázek může dokončení projektu na dlouhou dobu blokovat, a tím i platby spojené s dodávkami. OECD řadí Indii do kategorie států s mírně zvýšeným investičním rizikem (stupeň 3 na škále 0 - 7). Dle barometru rizikovosti Exportní a garanční pojišťovací společnosti (EGAP) má Indie hodnocení „B“ na škále A až F.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Pro vstup a pobyt v Indii musí občané ČR splňovat podmínky stanovené jejími zákony. Aktuální podmínky jsou dostupné na webu Velvyslanectví Indické republiky v Praze. Následující informace jsou určeny pouze k základní orientaci. Doporučujeme před cestou ověřit u indického velvyslanectví, zda se podmínky pro vstup a pobyt nezměnily. K cestám do Indie potřebuje český občan platný pas s platností min. 6 měsíců od data ukončení zamýšlené návštěvy země. Dále je zapotřebí vízum, které na žádost vydá Velvyslanectví Indické republiky v Praze (adresa: Milady Horákové 60/93, v blízkosti stanice metra Hradčanská). Vyřízení víza trvá v průměru 10 dnů, někdy i déle. Pokud občan cestuje z Indie do dalšího státu (např. Nepálu), z něhož se bude vracet zpět do Indie, musí mít indické vízum k několikanásobnému vstupu (tzv. MULTIPLE). Existují 2 způsoby podání žádosti o vízum: prostřednictvím Velvyslanectví v Praze, či prostřednictvím webového portálu indické vlády pro e-víza. V případě, že se žádá prostřednictvím Velvyslanectví, musí žadatel nejprve vyplnit on-line žádost, pak ji vytisknout a doručit ji osobně na Velvyslanectví. V případě žádosti o indické elektronické vízum se žadatel na Velvyslanectví dostavit nemusí - potvrzení o získání elektronického víza (tzv. eTV) obdrží e-mailem a musí si jej vytisknout a vzít s sebou na cestu do Indie. Tento způsob je tedy podstatně snadnější a časově úspornější. Následně je vízum vystaveno do pasu po přeletu do Indie. Vízum si však musí občan ČR vyřídit před odjezdem do Indie - není možné získat vízum až při příjezdu na hraničním přechodu. Další podrobné informace k vízům a případná aktuální doporučení a varování pro cestování do Indie lze získat na webových stránkách Ministerstva zahraničních věcí ČR v sekci věnované cestování a na stránkách Velvyslanectví České republiky v Dillí.

Cestování do Indie je spojeno s určitými zdravotními riziky, doporučuje se proto absolvovat některá očkování podle plánované délky pobytu a navštívených míst (podrobné informace poskytnou specializovaní lékaři). Je nutné dodržovat osobní hygienu. Doporučuje se opatrnost při stravování, konzumovat potravu pouze dobře tepelně zpracovanou, ovoce a zeleninu, kterou „lze oloupat“. Vodu je nejlépe pít pouze z uzavřených lahví, které mají neporušený uzávěr. V některých oblastech Indie hrozí větší výskyt malárie a horečky dengue. Ve volné přírodě je nutné dát pozor na hady, jedovaté pavouky, dotěrné opice apod. V Indii je často problém s platbou českými kreditními či debetními kartami, zejména při online platbách přes internet, ale i v kamenných obchodech. Doporučujeme proto mít u sebe přiměřený obnos indických rupií v hotovosti. Na letišti, případně přes hotel či agenturu, lze sjednat vůz i s řidičem, případně lze objednat taxi či využít rozšířenou platformu Uber, která umožňuje pronajmout si vůz s řidičem za velmi příznivou cenu. Hromadná veřejná doprava je k dispozici, většinou však nebude na úrovni vyhovující západnímu návštěvníkovi. Z mezinárodního letiště Indíry Gándhiové v Dillí (IGA) na Velvyslanectví ČR v Novém Dillí trvá cesta v běžném provozu přibližně půl hodiny. Doporučujeme pro ubytování zvolit nějaký z pětihvězdičkový hotelů mezinárodních řetězců, či místní luxusní hotely (The Leela Palace, ITC Maurya, The Oberoi, Taj Palace, atd.), které svojí úrovní hygieny, komfortu a služeb uspokojí i náročné cestovatele. V současné době (květen 2022) byla zrušena všechna omezení vstupu do Indie a byla normalizována letecká doprava (došlo ke zrušení tzv. "leteckých bublin"). Pro vstup do Indie není vyžadován ani očkovací certifikát, ani PCR test.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Pracovní právo není v Indii kodifikováno souhrnně do jednoho kodexu typu zákoníku práce, jak jej známe u nás. Podmínky, práva a povinnosti související se zaměstnáváním a procedury s tím související se řídí celkem 13 zákony, které pokrývají začátek, průběh a konec pracovního poměru, pojištění, minimální mzdu, odstupné, činnost odborů atd. Pracovní právo jako celek je navíc v Indii v přerodu, jelikož probíhá jeho rozsáhlá reforma. Cizinci mohou být zaměstnáni po obdržení příslušného pracovního víza. Kompetentní pro posouzení, o které vízum je třeba požádat, je konzulární pracoviště Velvyslanectví Indické republiky v Praze. Cizinec, který chce pobývat v Indii déle než 180 dnů, musí požádat o tzv. registrační potvrzení, což je vlastně povolení k dlouhodobému pobytu. Musí tak učinit do 14 dnů od svého příjezdu do Indie.

Výdělky mohou pracující cizinci repatriovat prostřednictvím banky po zaplacení příslušných daní indickému státu. Dojednána byla bilaterální dohoda o sociálním zabezpečení mezi ČR a Indií, která je v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí, a která upravuje podmínky placení pojistného v rámci důchodového systému při zaměstnávání Čechů v Indii a naopak. Čeští pracovníci, kteří jsou vysláni pracovat po delší dobu do Indie, musí mít pracovní víza. Dříve toto nařízení zahraniční firmy obcházely tím, že svým zaměstnancům v Indii zajistily „business“ víza, indická strana však nyní striktně vyžaduje víza pracovní. Vízum je vázané na konkrétní pracovní místo u konkrétního zaměstnavatele. Indický pracovní trh je regulovaný a zahraniční pracovníci mohou být zaměstnáni za minimální mzdu, která v roce 2019 činila 162 500 INR ročně. Toto pravidlo však má řadu výjimek, například pokud jde o jazykové lektory nebo o dobrovolníky pracující pro nevládní organizace. Souhrnné informace o vízech, včetně pracovních víz spolu s pravidly minimální mzdy jsou k dispozici na stránkách Ministerstva vnitra Indie (výše uvedené informace jsou určeny pouze k základní orientaci).

Sdělovat informace o podmínkách a pravidlech vstupu a pobytu na území cizího státu je v kompetenci příslušného zastupitelského úřadu dané země. To platí i pro Indii, a proto je třeba před odjezdem do Indie za účelem dlouhodobého pracovního pobytu kontaktovat Velvyslanectví Indické republiky v Praze. Velká města nabízejí na rozdíl od venkovských oblastí poměrně slušnou zdravotní péči, odpovídající však místním možnostem. Obecně lze říci, že do Indie by měly jezdit pouze osoby v dobrém zdravotním stavu. Je vhodné si s sebou vzít dostatečnou zásobu užívaných léků, jednorázových injekčních stříkaček a jehel, neboť ty nejsou vždy k dispozici. Léky jsou relativně snadno dostupné v lékárnách. Státní síť nemocnic nemá příliš vysokou úroveň. Existují zde však kvalitní soukromé nemocnice (např. síť Apollo Indraprastha Hospitals, Fortis Hospitals nebo Primus Hospitals a další). Očkování před cestou do Indie povinné není, doporučuje se nicméně očkování proti žloutence typu A, B, meningitidě, tetanu a břišnímu tyfu. Antimalarika není nutné používat. Je však třeba se chránit před komářími bodnutími, které může přenášet například horečku dengue nebo chikungunya. V zimních měsících představuje zdravotní riziko pro osoby citlivé na znečištěné ovzduší vysoká úroveň koncentrace pevných mikročástic ve vzduchu ve smogem zamořených velkých městech, jako například v hlavním městě Dillí.

5.9 Veletrhy a akce

Velké množství specializovaných veletrhů, které je možné využít k marketingu zboží/služeb a k obchodním jednáním, se koná zejména v méně horkých měsících v období říjen - březen. Bližší informace o veletrzích je možné nalézt např. na webových stránkách India Trade Promotion Organisation anebo webových stránkách firem pořádajících veletrhy a velkých podnikatelských sdružení FICCI, CII, PHD Chamber of Commerce, Assocham nebo SIAM, která mohou některé veletrhy pořádat, a na některých veletrzích figurovat jako organizátoři doprovodných akcí a konferencí. Vybraní pořadatelé veletrhů v Indii:

- 1 Koelnmesse YA Tradefair Pvt. Ltd. - pořádá zejména veletrhy zaměřené na potravinářské, obalové a zpracovatelské technologie
- 1 Messe Düsseldorf India - pořádá veletrhy v řadě oborů, zejména však zdravotnictví, strojírenství či potravinářství
- 1 Messe Frankfurt India - pořádá veletrhy v oborech stavebnictví, média a kreativní průmysly, environmentální technologie, textil, požární bezpečnost, mobilita, strojírenství, a další
- 1 Exhibitions India Group - zaměřuje se na oblast digitálních a disruptivních technologií (fintech, gaming, IoT) a stavebnictví v kontextu udržitelného vývoje (smart cities, využití OZE v budovách, inteligentní systémy budov, atd.)
- 1 Engineering Export Promotion Council of India - EEPC - veletrhy zaměřené na strojírenství | UBM/InformaMarkets - organizuje specializované B2B matchmakingové eventy
- 1 Tafcon - pořádá oborové a specializované B2B matchmakingové eventy a veletrhy
- 1 Society of Indian Automobile Manufacturers - SIAM - automobilový průmysl

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky v Dillí Adresa:

Embassy of the Czech Republic 50-M, Niti Marg, Chanakyapuri, New Delhi - 110021, India Telefon: +91-11-24155200, nouzová linka: +91 9910999460 Fax: +91-11-24155270 E-mail: newdelhi@embassy.mzv.cz, konzulární úsek: consular_delhi@mzv.cz, ekonomický úsek: commerce_delhi@mzv.cz Webová stránka: www.mzv.cz/newdelhi, Facebook: <https://www.facebook.com/czech.embassy.newdelhi>

Působnost velvyslanectví: Indie, Nepál, Bangladéš, Srí Lanka, Maledivy, Bhútán

Velvyslanec: Roman Masařík CDA a.i.

Provozní hodiny: pondělí až pátek 8:00–16:30. Konzulární agenda pro veřejnost: termín návštěvy je třeba dopředu sjednat e-mailem.

Poloha velvyslanectví: areál velvyslanectví se nachází v diplomatické čtvrti Chanakyapuri (orientační bod je železniční muzeum). Z letiště využijte taxi (výhodnější je využít některou z agentur v letištní hale nabízející předplacený vůz. Alternativou je městský vlak „Airport Express“ z letiště do centra Dillí, pak taxi na velvyslanectví (nejbližší stanice k velvyslanectví je "Lok Kalyan Marg").

Zahraniční kancelář CzechTrade v Mumbaí Telefon: +912222078535 Fax: +912223631540 Vedoucí kanceláře: Luboš Ulč E-mail: lubos.ulc@czechtrade.cz Zahraniční kancelář CzechTrade v Bengaluru Telefon: +919 870 413 081 Vedoucí kanceláře: Ivan Kameník E-mail: ivan.kamenik@czechtrade.cz

PROPEA Administrátor - obchodní rada ZÚ Dillí (jakub_jaros@mzv.cz)

Honorární konzuláty:

HK ČR v Bengalúru - Honorary Consulate of the Czech Republic, No. 303, "Pushpak" MES Ring Road, Jalahalli, Bengaluru India, Tel.: +91 734 936 8900, e-mail: bengaluru@honorary.mzv.cz - působnost pro stát Karnátaka

HK ČR v Čennai - Honorary Consulate of the Czech Republic, Vel Vilas, 3/21 Kottur Garden 3rd Main Road, Kotturpuram, 600 085 Chennai India, Tel.: +91 442 447 4247, e-mail: chennai@honorary.mzv.cz - působnost pro Tamilnádu

HK ČR v Kolkatě - Honorary Consulate of the Czech Republic, 4 Lee Road, Kalkata, 700 020 Kolkata, India, Tel.: +91 033 2290 7406, +91 033 2283 7178, e-mail: kolkata@honorary.mzv.cz - působnost pro Západní Bengálsko

HK ČR v Mumbaí - Honorary Consulate of the Czech Republic, August Kranti Marg 7, Mumbai India, Tel.: +91 22078531, linka 21, e-mail: mumbai@honorary.mzv.cz - působnost pro Maháráštra a Goa

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

- | Mezinárodní telefonní předvolba do Indie: +91
- | Policie: 100
- | Hasiči: 101
- | Ambulance: 102
- | Anti-stalking: 1096
- | Tísňová linka (Women Helpline): 1091
- | Tísňová linka pro případy znásilnění: 01123370557

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

E-Government Indie (National Informatics Centre): www.nic.in

Ministerstvo zahraničních věcí (Ministry of External Affairs): www.mea.gov.in

Ministerstvo financí (Ministry of Finance): www.finmin.nic.in

Ministerstvo obchodu a průmyslu (Ministry of Commerce & Industry): www.commerce.gov.in

Ministerstvo pro podnikové záležitosti (Ministry of Corporate Affairs): www.mca.gov.in

Ústřední celní správa (Central Board of Excise and Customs): www.cbic.gov.in

Federace indických obchodních a průmyslových komor (Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry): www.ficci.com

Informace o investicích v Indii (Invest India): www.investindia.gov.in

Sdružení indických obchodních a průmyslových komor (The Associated Chambers of Commerce and Industry of India): www.assochem.org

Konfederace indického průmyslu (Confederation of Indian Industry): www.cii.in

Celoidnická průmyslová asociace (All India Association of Industries): www.aiaindia.com

Obchodní a průmyslová komora PHD (PHD Chamber of Commerce and Industry): www.phdcci.in

Web s informacemi o firmách Zaubacorp: www.zaubacorp.com

Web s informacemi o firmách India Ratings and Research (součást Fitch Group): www.indiaratings.co.in

Web s informacemi o firmách Economic Times (Times of India): economictimes.indiatimes.com/news/company

Obchod - export/import (India Mart): www.indiamart.com

Obchod - export/import (o4WorldBusiness): www.go4worldbusiness.com

Obchod - export/import (Trade India): www.tradeindia.com

Firemní info (Dun & Bradstreet a Bisnode): www.bisnode.cz

Informace o speciálních ekonomických zónách (Special Economic Zones in India): www.sezindia.nic.in

Velvyslanectví Indické republiky v Praze (The Embassy of India in the Czech Republic): www.eoiprague.gov.in

Velvyslanectví České republiky v Novém Dillí (The Embassy of the Czech Republic in New Delhi): www.mzv.cz/newdelhi